

Αθήνα 8/7/2017

Εξέλιξη τηλεοπτικής αγοράς

Τα πραγματικά σημερινά δεδομένα της Ελληνικής αγοράς, οι τάσεις της διεθνούς αγοράς, οι διαθέσιμες τεχνολογίες και τα συγκεκριμένα επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται αυτή την στιγμή στην Ελλάδα και στο εξωτερικό έχουν περιληπτικά ως εξής:

- Τα καθαρά διαφημιστικά έσοδα της ελεύθερης γραμμικής τηλεόρασης έχουν περιοριστεί στα περίπου € 220 εκ, τα έσοδα της συνδρομητικής στα περίπου € 300 εκ, ενώ τα έσοδα του διαδικτύου πλησιάζουν τα € 200 εκ.
- Υπάρχει σύγκλιση της τηλεόρασης με το διαδίκτυο και ο δέκτης περιεχομένου δεν είναι μόνο ο τηλεοπτικός δέκτης αλλά ο ηλεκτρονικός υπολογιστής, το tablet, το smart phone και το διαδίκτυο.
- Η διανομή του περιεχομένου δεν γίνεται πια μόνο μέσω της επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής, αλλά και μέσω δορυφόρου και διαδικτύου (Over The Top). Οι νέες ψηφιακές πλατφόρμες, ελεύθερες και συνδρομητικές, γραμμικών υπηρεσιών η όχι, διανέμουν το περιεχόμενο τους μόνο μέσω διαδικτύου (OTT) όπως η Netflix, Amazon, HBO, NBC News, Fox, YouTube, Facebook κλπ.
- Η νέα τεχνολογία επιτρέπει υβριδικές μεθόδους μετάδοσης του περιεχομένου όπου η ψηφιακή πληροφορία ενός προγράμματος μεταδίδεται μερικώς μέσω επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής και μερικώς μέσω διαδικτύου. Προβλέπεται ότι σύντομα οι διαφημίσεις, επειδή θα απευθύνονται άμεσα σε προσωπικό επίπεδο, θα είναι μόνο μέσω του διαδικτύου, ώστε ο κάθε τηλεθεατής να βλέπει διαφορετική διαφήμιση. Αυτό γίνεται σήμερα στο σύνολο των διαφημίσεων στην διαδικτυακή (OTT) τηλεόραση.
- Σε πρόσφατες έρευνες προκύπτουν τα ακόλουθα:
  - Πλατφόρμες όπως η Netflix έχει εισχωρήσει στο 40% των σπιτιών στις ΗΠΑ.
  - Οι ηλικίες μέχρι 25 ετών βλέπουν τηλεόραση αποκλειστικά από τους Η/Υ τους και δεν γνωρίζουν ούτε το όνομα των παραδοσιακών τηλεοπτικών σταθμών.
  - Η Ευρώπη ακολουθεί στους ίδιους ρυθμούς.
  - Στην Ελλάδα ελάχιστοι νέοι κάτω των 30 ετών βλέπουν «παραδοσιακή τηλεόραση».
  - Η διαφημιστική δαπάνη οδεύει ταχέως σε υβριδικές μορφές τηλεόρασης.

- Είναι προφανές ότι εάν δεν υπάρξει ταχεία μεταστροφή της Ελληνικής τηλεόρασης στην νέα πραγματικότητα θα υποκατασταθεί από τις ξένες πλατφόρμες τύπου Netflix, οι οποίες θα προσθέσουν και κάποιες Ελληνόφωνες παραγωγές και κάποιο γραμμικό πρόγραμμα Ενημέρωσης και Ειδήσεων. Δηλαδή η συντακτική ευθύνη του περιεχομένου θα ευρίσκεται εκτός Ελλάδος και η πλειοψηφία της Ελληνικής Τηλεοπτικής βιομηχανίας, με την ευρύτερη έννοια, θα πάψει να υπάρχει.
- Με βάση αυτήν την πραγματικότητα αποτελεί μονόδρομο για τους πάροχους περιεχομένου (παλαιούς ή νέους) να δημιουργήσουν μία υβριδική πλατφόρμα της οποίας το σήμα θα μεταδίδεται μερικώς μέσω του διαδικτύου και μερικώς μέσω επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής, τμήμα δε της πλατφόρμας θα περιλαμβάνει ελεύθερο περιεχόμενο και τμήμα συνδρομητικό. Άλλο περιεχόμενο θα είναι γραμμικό και άλλο όχι, η δε διαφήμιση σταδιακά θα διανέμεται μόνο μέσω του διαδικτύου.
- Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι ρυθμίσεις του νόμου 4339/2015, όπως πολύ ορθά αναφέρει στην εισαγωγή της η επιστολή του ΕΣΡ της 20/10/2015 προς τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων, *«καταδεικνύουν άγνοια του τρόπου λειτουργίας της αγοράς των υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων στο σύγχρονο συγκλίνον περιβάλλον και δεν μπορεί παρά να οδηγήσουν, σύντομα, στα ίδια αδιέξοδα και προβλήματα που υπήρχαν και επί αναλογικής τηλεόρασης και άρα στην μη ρύθμιση της αγοράς»*.
- Η άποψη μας είναι ότι ως ρύθμιση της αγοράς, στην σημερινή πραγματικότητα, εννοείται η αδειοδότηση του περιεχομένου κατά τρόπο τεχνολογικά ουδέτερο (technological neutrality). Δηλαδή η αδειοδότηση της κάθε επιχείρησης που έχει την συντακτική ευθύνη υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων, λαμβάνει χώρα ανεξάρτητα από το εάν η διανομή των υπηρεσιών αυτών γίνεται ελεύθερα ή έναντι πληρωμής και ανεξάρτητα από το είδος του ούτως ή άλλως συνεχώς εξελισσόμενου τεχνολογικού μέσου διανομής που μπορεί να είναι υβριδικός ή διαπλατφορμικός (cross-platform). Πώς άλλωστε μπορεί κάποια Αρχή να ορίσει την κατηγορία ενός παρόχου οπτικοακουστικού περιεχομένου όταν μεταδίδεται με υβριδικό τρόπο; Για αυτό άλλωστε οι περισσότερες χώρες της Ε.Ε έχουν απλά συστήματα αδειοδότησης περιεχομένου που βασίζονται στην απλή εγγραφή σε μητρώο και στην υποχρέωση εφαρμογής των κανόνων της οδηγίας 2010/13/ΕΕ (ΠΔ 109/2010 όπως έχει ενσωματωθεί στο Ελληνικό δίκαιο και οποιωνδήποτε άλλων πρόσθετων κανόνων αποφασίσει το Ελληνικό κράτος).
- Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη και η πρόβλεψη της οδηγίας 2010/13/ΕΕ, όπως ορθά αναφέρει η παραπάνω επιστολή του ΕΣΡ, σχετικά με την δικαιοδοσία των Ελληνικών Αρχών στα θέματα αδειοδότησης και παροχής οπτικοακουστικών υπηρεσιών από επιχειρήσεις που έχουν αδειοδοτηθεί από άλλο κράτος μέλος της ΕΕ. Παρότι δεν υφίσταται ακόμη εναρμόνιση ως προς την διαδικασία της αδειοδότησης στο πλαίσιο της ΕΕ, είναι γεγονός ότι μία επιχείρηση της οποίας το περιεχόμενο έχει αδειοδοτηθεί από ένα κράτος της ΕΕ, μπορεί να εξασφαλίζει την διανομή του περιεχομένου αυτού σε άλλα κράτη της ΕΕ χωρίς πρόσθετη άδεια, και σε κάθε περίπτωση δύσκολα οποιοδήποτε κράτος της ΕΕ

θα μπορούσε να απαγορεύσει την διασυνοριακή ροή περιεχομένου από το ένα κράτος-μέλος στο άλλο μόνο με το επιχειρήμα ότι δεν υφίσταται ακόμα εναρμόνιση. Προφανώς θα τεθούν θέματα ανταγωνισμού εάν οι όροι παροχής οπτικοακουστικών υπηρεσιών αλλοδαπών επιχειρήσεων είναι ευνοϊκότεροι από τους αντίστοιχους όρους αδειοδότησης των Ελληνικών επιχειρήσεων.

- Τέλος συμφωνούμε με την επισήμανση του ΕΣΡ, στην ίδια επιστολή, ότι δεν είναι αναγκαίος ο προσδιορισμός της αδειας κατ' είδος προγράμματος (τέτοια διάκριση δεν φαίνεται να υπάρχει σε κανένα άλλο κράτος της ΕΕ). Επίσης, εάν υπάρχει οποιαδήποτε διάκριση, συμφωνούμε με την άποψη του ΕΣΡ ότι πρέπει να επιτρέπεται η αλλαγή της στόχευσης της για λόγους ευελιξίας και προσαρμογής στις ανάγκες της αγοράς.
- Η ρύθμιση της αγοράς θα πρέπει να γίνει κατά τέτοιο τρόπο ώστε
  - Να διασφαλίζεται το Δημόσιο συμφέρον ως προς την πληρότητα και την ποιότητα του περιεχομένου
  - Να διασφαλίζεται η πολυφωνία
  - Να διασφαλίζεται ο ανταγωνισμός
  - Να διασφαλίζεται η πρόσβαση στο τουλάχιστον 95% του πληθυσμού σε οπτικοακουστικές υπηρεσίες
  - Να διασφαλίζεται η ευελιξία της επιχείρησης για να μπορεί να ακολουθεί το κατάλληλο επιχειρηματικό μοντέλο ανάλογα με την ζήτηση της αγοράς, τις διαθέσιμες τεχνολογίες και τις διαθέσιμες πηγές χρηματοδότησης
  - Να διασφαλιστεί η ανάπτυξη της οπτικοακουστικής βιομηχανίας στην Ελλάδα με στόχο την συμβολή της στο ΑΕΠ και την διατήρηση και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.
- Η άποψη μας είναι ότι ο υφιστάμενος νόμος 4339/2015 δεν συμβάλλει στους ανωτέρω στόχους αλλά αντίθετα, εάν εφαρμοσθεί, θα έχει ακριβώς τα αντίθετα αποτελέσματα.
- Ο διαγωνισμός που έλαβε χώρα θεωρούμε ότι δεν αφορούσε την αδειοδότηση παρόχων τηλεοπτικού περιεχομένου. Ο διαγωνισμός αφορούσε την επιλογή τεσσάρων επιχειρήσεων στις οποίες θα δινόταν το αποκλειστικό δικαίωμα πρόσβασης σε μία διαφημιστική αγορά € 200 εκ (το 2016) για μια περίοδο 10 ετών.
- Δηλαδή δημοπρατήθηκε η συμμετοχή σε ένα ολιγοπώλιο. Ο περιορισμός του αριθμού των τηλεοπτικών σταθμών από 8 σε 4 θα απελευθέρωνε τουλάχιστον περί τα € 45 εκ (ο συνολικός τζίρος των 4 μικρότερων τηλεοπτικών σταθμών) τα οποία επρόκειτο να κατανεμηθούν στους τέσσερεις υπερθεματιστές. Εάν ο συνολικός τζίρος της τηλεοπτικής αγοράς παρέμενε σταθερός στα € 200 εκ για την περίοδο των 10 ετών, τα πρόσθετα έσοδα των τεσσάρων σταθμών θα ήταν € 450 εκ. Για τα πρόσθετα έσοδα των € 450 εκ προσέφεραν στην δημοπρασία € 250 εκ.
- Είναι προφανές ότι εάν οι τηλεοπτικοί σταθμοί είναι περισσότεροι δεν θα υπάρχει το τεχνητό ολιγοπώλιο και ούτε το πλεόνασμα που θα προέκυπτε εξ

αυτού του λόγου. Δεν θα θέλαμε να επεκταθούμε σε άλλες αδυναμίες του «διαγωνισμού» όπως το γεγονός ότι ο ένας υπερθεματιστής συμμετείχε στον διαγωνισμό χωρίς να έχει τα απαραίτητα κεφάλαια και ένας άλλος, κατά δήλωση του, ανέβαζε την τιμή χωρίς να έχει πρόθεση να λάβει άδεια!

Χωρητικότητα Δικτύου Επίγειας Ψηφιακής Τηλεοπτικής Ευρυεκπομπής

- Αρχικά θα πρέπει να επισημανθεί ότι, όπως αναφέρει ρητά η επιστολή του αρμοδίου Επιτρόπου Ετινγκερ, τα κράτη μέλη θα πρέπει να κάνουν «πλήρη και αποδοτική εκμετάλλευση του τηλεοπτικού φάσματος».
- Σήμερα έχουν παραχωρηθεί κατόπιν διαγωνισμού από το Ελληνικό Δημόσιο
  - 4 πολυπλέκτες στην Digea οι οποίοι έχουν συνολική χωρητικότητα 100 Mbps (εθνικής εμβέλειας)
  - 2 πολυπλέκτες στην EPT με συνολική χωρητικότητα 50 Mbps (εθνικής εμβέλειας)
  - 1 – 3 πολυπλέκτες (ανάλογα με την περιοχή) με συνολική χωρητικότητα 25 – 75 Mbps (περιφερειακής εμβέλειας).
- Για τις συχνότητες αυτές η Digea μετά από διαγωνισμό κατέβαλε αναλογικά με τον πληθυσμό το υψηλότερο τίμημα που έχει καταβληθεί στην Ε.Ε. (όπως προκύπτει από τις σχετικές μελέτες της ΕΕΤΤ).
- Με βάση την άδεια της Digea, με την χρήση της σημερινής τεχνολογίας, κάθε πρόγραμμα Standard Definition απαιτεί χωρητικότητα 2 Mbps για τους σταθμούς Εθνικής εμβέλειας, 1,5 Mbps για τους σταθμούς Περιφερειακής εμβέλειας και κάθε πρόγραμμα High Definition απαιτεί χωρητικότητα 6 Mbps.
- Σήμερα με 4 πολυπλέκτες μπορούν να μεταδοθούν 48 προγράμματα Εθνικής εμβέλειας Standard Definition ή 16 προγράμματα High Definition ή 12 προγράμματα Εθνικής Εμβέλειας συγχρόνως σε High και Standard Definition.
- Οι δύο πολυπλέκτες της EPT έχουν το 50% της χωρητικότητας της Digea, ενώ οι πολυπλέκτες των Περιφερειακών σταθμών έχουν την δυνατότητα μετάδοσης 16 σταθμών Standard Definition ανά πολυπλέκτη. Δηλαδή υπάρχουν περιοχές με δυνατότητα 16 ή 32 ή 48 προγραμμάτων.
- Η νέα τεχνολογία DVB-T2 με πρότυπο συμπίεσης HEVC αυξάνει την χωρητικότητα κάθε πολυπλέκτη στα 40 Mbps και απαιτεί χωρητικότητα για κάθε πρόγραμμα SD 1 Mbps και για κάθε πρόγραμμα HD 3 Mbps. Συνεπώς κάθε πολυπλέκτης θα μπορεί να εκπέμπει είτε 40 προγράμματα SD ή 13 προγράμματα HD ή 10 προγράμματα συγχρόνως σε HD & SD η συνδυασμός αυτών.
- Από το 2020 έχει προγραμματιστεί η απόδοση Τηλεοπτικού φάσματος στις τηλεπικοινωνίες (Ψηφιακό Μέρισμα 2). Σύμφωνα με ανακοίνωση της ΕΕ προϋπόθεση απόδοσης του 2^{ου} Ψηφιακού Μέρισματος είναι η αναβάθμιση της τεχνολογίας επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής σε DVB-T2 HEVC. Η Digea έχει την δυνατότητα επένδυσης και αναβάθμιση της τεχνολογίας που εκπέμπει σε διάστημα 6 – 9 μηνών.

- Εκτιμάται ότι μετά το 2^ο Ψηφιακό Μέρισμα θα διατεθούν για την EPT και την Digea 5 πολυπλέκτες που με την νέα τεχνολογία θα μπορούν να εκπέμπουν 200 προγράμματα SD ή 65 προγράμματα HD ή συνδυασμός αυτών. Εάν για τους ιδιωτικούς σταθμούς διατεθούν 3 πολυπλέκτες, όπως αναφέρει η παρουσίαση της ΕΕΤΤ τότε η δυνατότητα θα είναι 120 προγράμματα SD ή 39 προγράμματα σε HD ή 29 προγράμματα συγχρόνως σε HD & SD ή συνδυασμός αυτών.
- Είναι προφανές ότι εάν η EPT δεν έχει την δυνατότητα να αξιοποιήσει από μόνη της την χωρητικότητα δύο πολυπλεκτών, θα πρέπει να δοθεί η δυνατότητα αξιοποίησης της από τρίτους ώστε να υπάρξει πλήρης και αποδοτική εκμετάλλευση του φάσματος σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία.
- Η εμπειρία δείχνει ότι σε καμία χώρα της ΕΕ ή του κόσμου δεν υπήρξε ζήτηση για τόσο μεγάλο αριθμό παρόχων περιεχομένου, ειδικά τα τελευταία χρόνια που υπάρχει η δυνατότητα διανομής περιεχομένου από το διαδίκτυο. Συνεπώς δεν υφίσταται σπανιότητα χωρητικότητας φάσματος, αλλά αντίθετα υπερπροσφορά.
- Από ό,τι γνωρίζουμε σε καμία χώρα της ΕΕ ή του κόσμου το κράτος δεν καθόρισε την ποιότητα της εκπομπής σε HD ή σε SD. Ο λόγος είναι ότι οι σύγχρονες τηλεοράσεις αναβαθμίζουν από μόνες τους το σήμα σε υψηλής ευκρίνειας. Από την άλλη πλευρά, για να εκπέμψει ένας σταθμός σε υψηλή ευκρίνεια αναβαθμίζει και αυτός το σήμα του με ακριβώς τον ίδιο μηχανισμό όπως οι τηλεοράσεις. Συνεπώς η υποχρεωτική εκπομπή του σήματος σε υψηλή ευκρίνεια από τους τηλεοπτικούς σταθμούς αποτελεί σπατάλη του φάσματος και μη αποδοτική εκμετάλλευση του. Η ποιότητα εκπομπής καθορίζεται από τους παρόχους περιεχομένου σε συνεννόηση με τον φορέα εκπομπής, ανάλογα με την φύση του προγράμματος και χρησιμοποιούνται ειδικοί αλγόριθμοι στατιστικής πολυπλεξίας για την πλήρη και αποδοτική χρήση του φάσματος.
- Από την στιγμή που το 2020 προβλέπεται να γίνει η μετάβαση στη νέα τεχνολογία, εκτιμούμε ότι ο σχεδιασμός της ρύθμισης της τηλεοπτικής αγοράς θα πρέπει να γίνει με βάση το νέο περιβάλλον για να αποφευχθεί σε ένα χρόνο, από την όποια ρύθμιση, να απαιτείται νέα νομοθεσία και να επαναλαμβάνεται η διαδικασία.
- Όπως ορθά αναφέρει σε ανάρτησή της η αρμόδια Ανεξάρτητη Αρχή (ΕΕΤΤ) « Στο άμεσο μέλλον δεν θα έχει νόημα ο όρος χωρητικότητα περιεχομένων και μάλλον θα πρέπει το νομοθετικό πλαίσιο να προβλέπει κώδικες δεοντολογίας/καλής πρακτικής στην κατεύθυνση ρύθμισης αυτής της νέας πραγματικότητας».
- Η ανωτέρω επίσημη θέση της ΕΕΤΤ σε συνδυασμό με την θέση της Ε.Ε. ότι τα κράτη μέλη έχουν την υποχρέωση πλήρους αποδοτικής εκμετάλλευσης του φάσματος και τις διατάξεις του Συντάγματος περί πολυφωνίας εκτιμούμε ότι θέτει τέλος στην συζήτηση περί χωρητικότητας και αριθμού αδειών. Από ό,τι γνωρίζουμε αυτή είναι η άποψη και των περισσότερων κομμάτων που εκπροσωπούνται στην Βουλή.

Πλαίσιο αδειοδότησης

- Η αδειοδότηση θα πρέπει να αφορά το σύνολο των επιχειρήσεων που έχει την συντακτική ευθύνη περιεχομένου, ανεξάρτητα εάν αυτές είναι ελεύθερες ή συνδρομητικές ή μικτού τύπου και ανεξάρτητα του μέσου διανομής του που μπορεί να είναι ακόμα και υβριδικός.
- Η αδειοδότηση θα πρέπει να έχει την μορφή της απλής αίτησης και εγγραφής σε μητρώο στα πρότυπα των πολλών άλλων κρατών της Ε.Ε (π.χ. Μεγάλη Βρετανία). Επισημαίνεται εξάλλου ότι το σύστημα διαγωνιστικής διαδικασίας δεν είναι το μόνο πρόσφορο σύστημα για την αδειοδότηση παρόχων τηλεοπτικού περιεχομένου. Μάλιστα, το ίδιο το Συμβούλιο της Επικρατείας δέχεται ότι δεν είναι απαραίτητο να υπάρξει διαγωνιστική διαδικασία χορήγησης αδειών τηλεοπτικών σταθμών, διατυπώνοντας τη ακόλουθη σκέψη 19 « ...β) σε περίπτωση επιλογής του συστήματος της κατόπιν διαγωνισμού χορηγήσεως των αδειών λειτουργίας τηλεοπτικών σταθμών καθίσταται υποχρεωτική η διενέργεια αποκλειστικώς από το ΕΣΡ της σχετικής διαδικασίας».
- Ένας νέος νόμος για την παροχή οπτικοακουστικών υπηρεσιών θα πρέπει να προβλέπει συγκεκριμένες προϋποθέσεις για τις επιχειρήσεις που επιθυμούν να εγγραφούν στο μητρώο που μπορεί να περιλαμβάνουν:
  - Προϋποθέσεις που αφορούν την διαφάνεια της μετοχικής σύνθεσης και του ελέγχου της επιχείρησης.
  - Προϋποθέσεις που αφορούν την διαφάνεια της χρηματοδότησης της επιχείρησης.
  - Προϋποθέσεις που αφορούν την πληρότητα του προγράμματος της επιχείρησης.
  - Προϋποθέσεις που αφορούν τον ανταγωνισμό.
  - Προϋποθέσεις που αφορούν την φερεγγυότητα της επιχείρησης που θα μπορεί να αποδεικνύεται με την προσκόμιση κάθε χρόνο φορολογικής, ασφαλιστικής, τραπεζικής ενημερότητας, βεβαίωσης ορκωτού λογιστή ότι έχουν πληρωθεί οι εργαζόμενοι και βεβαίωση του φορέα εκπομπής ότι έχει καταβληθεί το κόστος εκπομπής.
  - Προϋποθέσεις που αφορούν την οδηγία 2010/13/ΕΕ και οποιαδήποτε πρόσθετη σχετική νομοθεσία που υφίσταται στην Ελλάδα.
  - Βεβαίωση από τον φορέα εκπομπής η τον διανομέα του περιεχομένου ότι προτίθεται να συμβληθεί με την επιχείρηση.
- Το ΕΣΡ εξετάζει εάν η επιχείρηση πληροί όλες τις προϋποθέσεις και εάν τις πληροί την εγγράφει στο μητρώο.
- Η κάθε επιχείρηση παροχής περιεχομένου μπορεί να παρέχει τις υπηρεσίες της σε διάφορες πλατφόρμες χρησιμοποιώντας διάφορα δίκτυα διανομής (επίγεια ψηφιακή ευρυεκπομπή, δορυφορική ευρυεκπομπή, διαδικτυακά (OTT), IPTV η συνδυασμό αυτών) γραμμικά η όχι, συνδρομητικά η ελεύθερα.
- Για την διασφάλιση της μετάδοσης ελεύθερης γραμμικής τηλεόρασης το ΕΣΡ μπορεί να προβλέψει ότι φορέας επίγεια ψηφιακής ευρυεκπομπής θα πρέπει να διαθέτει υποχρεωτικά χώρο για τουλάχιστον π.χ. 6 τηλεοπτικά προγράμματα που θα μεταδίδονται σε standard Definition ελεύθερα σε Εθνική Εμβέλεια και 4

τηλεοπτικά προγράμματα ανά περιοχή που θα μεταδίδονται ελεύθερα σε Περιφερειακή εμβέλεια. Το ίδιο ισχύει για την ΕΡΤ η οποία θα πρέπει να υποχρεούται να εκπέμπει ελεύθερα ένα συγκεκριμένο αριθμό ελεύθερων Δημοσίων προγραμμάτων. Φυσικά θα μπορούν να μεταδίδονται και περισσότερα ελεύθερα εάν δεν έχει χρησιμοποιηθεί το σύνολο της χωρητικότητας για άλλες κατηγορίες προγραμμάτων.

- Η κατανομή της χωρητικότητας του φάσματος, λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμούς του ΕΣΡ είναι αρμοδιότητα του αδειοδοτημένου προς τούτο παρόχου δικτύου και γίνεται σύμφωνα με τους όρους της αδείας του με στόχο την πλήρη και αποδοτική εκμετάλλευση του φάσματος..
- Όλα τα δίκτυα διανομής πλην της επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής δεν έχουν όριο χωρητικότητας. Η επίγεια ψηφιακή ευρυεκπομπή έχει τα ανώτατα όρια που αναφέρονται στο σχετικό τμήμα της επιστολής. Τα όρια αυτά είναι υψηλά και εκτιμάται ότι η ζήτηση θα είναι χαμηλότερη από την προσφορά.
- Σε περίπτωση που η ζήτηση χωρητικότητας είναι μεγαλύτερη από την προσφερόμενη, τότε ο φορέας εκπομπής θα ενημερώνει το ΕΣΡ το οποίο θα τις απονέμει βάση ενός κώδικα δεοντολογίας/καλής πρακτικής που μπορεί να περιλαμβάνει τα κάτωθι κριτήρια:
  - Εμπειρία στην συντακτική ευθύνη παροχής οπτικοακουστικών υπηρεσιών.
  - Πληρότητα προγράμματος ή πληρότητα «μπουκέτου προγράμματος».
  - Υφιστάμενες επενδύσεις σε τεχνολογικό εξοπλισμό.
  - Υφιστάμενη απασχόληση.
  - Επενδύσεις σε πρόγραμμα την τελευταία 10ετία.
  - Πρόβλεψη επενδύσεων σε παραγωγή προγράμματος την επόμενη περίοδο με βάση υπογεγραμμένες συμβάσεις.
  - Τηλεθέαση την τελευταία περίοδο.
- Σε σχέση με το προτεινόμενο μοντέλο αδειοδότησης βάσει εγγραφής σε ειδικό μητρώο, κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα, επισημαίνουμε ότι το μοντέλο αυτό δεν είναι πρωτόγνωρο για την ελληνική ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία.
- Εφαρμόζεται από το 1998, βάσει των διατάξεων του ν. 2644/1998 για τη συνδρομητική τηλεόραση, ως προς τους διαχειριστές προγράμματος που συμβάλλονται με πάροχους συνδρομητικών υπηρεσιών, για τη μετάδοση προγραμμάτων τους. Στην περίπτωση αυτή ακριβώς επειδή οι συγκεκριμένοι πάροχοι συμβάλλονται με τον αδειοδοτημένο πάροχο ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών και δεν κάνουν απευθείας χρήση κάποιας συχνότητας, είχε κριθεί ότι δεν συντρέχει λόγος αδειοδότησης τους, αλλά καταγραφή τους σε μητρώο με την προσκόμιση μίας σειράς εγγράφων.
- Στο μέτρο που και οι πάροχοι περιεχομένου ελεύθερης λήψης λειτουργούν με τον ίδιο τρόπο (δεν εκμεταλλεύονται οι ίδιοι κάποιες συχνότητες αλλά συμβάλλονται κατ' απαίτηση του νόμου με πάροχο δικτύου, ο οποίος εκμεταλλεύεται δυνάμει αδείας τις σχετικές συχνότητες), θα έπρεπε να αντιμετωπιστούν με τον ίδιο τρόπο.

Ακαταλληλότητα συστήματος δημοπρασίας

- Πέραν και πλέον όσων ανωτέρω καταδείχθηκαν περί της μη αναγκαιότητας διαγωνιστικής διαδικασίας για την αδειοδότηση παρόχων περιεχομένου, στο μέτρο που οι ψηφιακές τεχνολογίες επιτρέπουν πολύ μεγάλο αριθμό προγραμμάτων, που εν προκειμένω υπερτερεί κατά πολύ του αριθμού των φορέων που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στον τομέα της επίγειας ψηφιακής τηλεόρασης (στην πρόσφατη ακυρωθείσα διαδικασία δήλωσαν συμμετοχή μόλις 11 υποψήφιοι όταν η δυνατότητα του δικτύου ψηφιακής εκπομπής είναι σήμερα τουλάχιστον 16 για HD), επισημαίνεται ότι σε κάθε περίπτωση η επιλογή συστήματος διαδικασίας δημοπρασίας όχι μόνο δεν δικαιολογείται από καμία πραγματική συνθήκη, άλλα ταυτόχρονα συνιστά ευθεία παραβίαση μίας σειράς από θεμελιώδη - συνταγματικά κατοχυρωμένα δικαιώματα.
- Επαναλαμβάνοντας ότι στην προκείμενη περίπτωση η αδειοδότηση παρόχων περιεχομένου δεν έχει καμία νομική σύνδεση με παραχώρηση εκ μέρους του κράτους ψηφιακών συχνοτήτων (αυτές έχουν νομίμως χορηγηθεί στον πάροχο ψηφιακής εκπομπής - Digea), ώστε να δικαιολογείται η επιλογή του συστήματος της δημοπρασίας λόγω εκχώρησης σπανίων πόρων, τυχόν εμμονή σε αυτή την μορφή αδειοδοτικής διαδικασίας επιφέρει τις ακόλουθες συνέπειες:
  - η παροχή τηλεοπτικών υπηρεσιών αποτελεί δημόσια λειτουργία, όπως προκύπτει τόσο από το άρθ. 15 του Συντάγματος όσο και από τους ν.2328/95 και 3592/2007, οι δε πάροχοι του σχετικού περιεχομένου καλούνται εκπληρώσουν και να διασφαλίσουν αρχές όπως η πολυφωνία, η αντικειμενική ενημέρωση, η ποιοτική στάθμη προγραμμάτων κλπ. Παράλληλα, το δικαίωμα του πληροφορείν και του πληροφορείσθαι αποτελεί ένα επίσης συνταγματικά θεμελιωμένο δικαίωμα στο αρ. 5 του Συντάγματος.
  - Με την επιλογή συστήματος δημοπρασίας (το οποίο όπως προαναφέρθηκε δεν επιβάλλεται από τεχνικούς λόγους), αίφνης όλες αυτές οι αρχές και δικαιώματα τίθενται υπό τον απόλυτο περιορισμό του «ποιος θα δώσει τα περισσότερα», το δημόσιο αγαθό της ενημέρωσης και της πολιτισμικής ανάπτυξης και η δημόσια λειτουργία της τηλεόρασης αντιμετωπίζονται με την ίδια λογική της παραχώρησης άδειας περιπτέρου ή χρήσης τραπεζοκαθισμάτων σε δημόσιο χώρο.
  - Η ενημέρωση και η ψυχαγωγία με τον τρόπο αυτό δίνονται απλώς σε αυτόν που τυγχάνει σε μία δεδομένη περίοδο να «έχει» περισσότερα από κάποιον άλλο, με ό,τι αυτό συνεπάγεται από πλευράς προστασίας των ατομικών ελευθεριών και δικαιωμάτων.

- Πέραν και πλέον των ανωτέρω, με την επιλογή της δημοπρασίας προκύπτει το ακόλουθο παράδοξο, που συνιστά προσβολή της οικονομικής ελευθερίας: για το ίδιο ακριβώς αγαθό, χωρίς καμία ποιοτική απόκλιση, διαφορετικοί πάροχοι θα κληθούν να καταβάλλουν διαφορετικό αντίτιμο, με διαφορά που μάλιστα μπορεί να είναι ιδιαίτερα σημαντική και να θέτει εξ αρχής κάποιους σε πλεονεκτικότερη θέση έναντι άλλων, με ό,τι αυτό συνεπάγεται ως προς τα θέματα ανταγωνισμού και προστασίας της οικονομικής ελευθερίας.

Τίμημα αδείας

- Το ΕΣΡ λόγω των αλλαγών που έχουν επέλθει - και συνεχίζονται με ραγδαίο ρυθμό - στην αγορά των οπτικοακουστικών υπηρεσιών λόγω της σύγκλισης της με την αγορά των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και των τηλεπικοινωνιών και λόγω του μεγάλου αριθμού των προγραμμάτων που θα μεταδίδονται με διάφορους τρόπους, απαιτείται να αναδιοργανωθεί. Επίσης απαιτείται να έχει την δυνατότητα, πέραν του εποπτικού του ρόλου, να χρηματοδοτεί μελέτες και έρευνες οι οποίες θα το βοηθήσουν στο ρυθμιστικό του ρόλο σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον.
- Το ΕΣΡ, ως ανεξάρτητη αρχή, θα πρέπει να έχει ανεξάρτητη χρηματοδότηση και να καταρτίζει το δικό του προϋπολογισμό.
- Από τις μελέτες που έχει καταρτίσει το αρμόδιο Υπουργείο (μελέτη Deloitte και ακόμα η αμφισβητούμενη μελέτη της Φλωρεντίας) προκύπτει ότι το συνολικό εύλογο τίμημα για την παραχώρηση του φάσματος στην Digea και για την αδειοδότηση των παρόχων περιεχομένου δεν υπερβαίνει αθροιστικά (και για τις δύο αδειοδοτήσεις) το ποσό των € 12 εκ για περίοδο 10 ετών. Η Digea έχει ήδη αναλάβει την εκμετάλλευση του φάσματος για μεγαλύτερο ποσό (το κόστος του φάσματος προφανώς το χρεώνει στους πάροχους περιεχομένου). Συνεπώς με βάση τις μελέτες που ανέθεσε το Δημόσιο το τίμημα της άδειας περιεχομένου έχει ήδη δοθεί. Μάλιστα οι δύο αυτές εκθέσεις, κατ' εντολή του Δημοσίου, είχαν και δύο παραδοχές που εκ των πραγμάτων δεν υφίστανται πλέον : μόνο 4 άδειες για μία δεκαετία. Εκ των πραγμάτων τα συμπεράσματά τους θα ήταν σε πολύ χαμηλότερα ποσά ελάχιστου τιμήματος για περισσότερες άδειες, πολλώ δε μάλλον για τον αριθμό των αδειών που εκ των πραγμάτων μπορεί να δοθούν βάσει της ανάρτησης της ΕΕΤΤ.
- Οι δύο αυτές μελέτες, όπως και η μελέτη της PWC που έγινε για λογαριασμό της ΕΙΤΗΣΕΕ αναφέρει ότι σε κανένα κράτος της Ε.Ε δεν έχει διενεργηθεί πλειοδοτικός διαγωνισμός για αδειοδότηση παρόχου περιεχομένου. Σε όλα τα κράτη υπάρχει ένα τέλος για την εξέταση της άδειας και ένα ετήσιο τέλος (ένα ετήσιο ποσό η ένα ποσοστό επί του τζίρου η συνδυασμός αυτών) που αποδίδεται αποκλειστικά στην Εθνική Αρχή Ραδιοτηλεόρασης για την χρηματοδότηση της λειτουργίας της.

- Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Ελλάδα είναι το μόνο κράτος στην ΕΕ και στον κόσμο που έχει θεσμοθετήσει έναν φόρο ύψους 20% επί των διαφημιστικών εσόδων της ελεύθερης τηλεόρασης (τα διαφημιστικά έσοδα αποτελούν το 95% των συνολικών εσόδων), ενώ στις άλλες κατηγορίες του τηλεοπτικού περιεχομένου είναι χαμηλότερος (συνδρομητική τηλεόραση) ή καθόλου (διαδικτυακή τηλεόραση – πχ Netflix).
- Όπως αναφέρει η ΕΕΤΤ δεν υπάρχει «σπανιότητα» στον αριθμό των αδειών περιεχομένου. Επίσης θα πρέπει να επισημανθεί ότι για την εκμετάλλευση του φάσματος, το οποίο είναι σπάνιος πόρος και ανήκει στο Δημόσιο, έγινε διαγωνισμός και καταβλήθηκε τίμημα από την Digea. Η Digea χρεώνει τον κάθε πάροχο περιεχομένου μετακυλίνοντας σε αυτούς αναλογικά το κόστος εκμετάλλευσης του φάσματος. Συνεπώς τέλη συχνотήτων καταβάλλονται από όλους τους παρόχους περιεχομένου.
- Τι ακριβώς αφορά το τίμημα για άδεια παρόχου περιεχομένου, εκτός από την κάλυψη του κόστους ρύθμισης και παρακολούθησης της αγοράς αυτής; Δεν κατανοούμε γιατί ο καθορισμός του τιμήματος για την απόκτηση μιας άδειας παρόχου περιεχομένου, θα πρέπει να ακολουθεί διαφορετική λογική από την λογική του καθορισμού του τιμήματος της άδειας ενός ιδιωτικού σχολείου.
- Η άποψη μας είναι ότι το τίμημα θα πρέπει να είναι κοστοστρεφές και να καλύπτει το κόστος λειτουργίας του ΕΣΡ, όπως ισχύει σε κάθε άλλη περίπτωση γενικής άδειας και όπως ισχύει στον υπόλοιπο κόσμο.
- Για τον καθορισμό του τιμήματος με βάση την κοστοστρέφεια θεωρούμε ότι θα πρέπει να συνταχθεί οικονομοτεχνική μελέτη η οποία θα προσδιορίσει το εύλογο κόστος λειτουργίας του ΕΣΡ, με βάση τις νέες συνθήκες, και το εύλογο ετήσιο τέλος που θα πρέπει να καταβάλλει ο κάθε αδειούχος. Συγχρόνως θα πρέπει να ερευνηθεί τα τέλη άδειας που ισχύουν σε άλλες χώρες της ΕΕ. Αυτό άλλωστε αναφέρει και το ΕΣΡ στην επιστολή του της 20/10/2015.

Παρατηρήσεις στον νόμο 4339/2015

- Οι θέσεις της ΕΙΤΗΣΕΕ επί της απόφασης του ΣτΕ περιληπτικά έχουν ως εξής:
  - Στην σκέψη 19 της απόφασης του ΣτΕ αναφέρεται ρητά ότι «...προκύπτει ότι, κατά την έννοια του άρθρου 15 παρ. 2 του Συντάγματος α) καθίσταται υποχρεωτική η σύμπραξη του Ε.Σ.Ρ στην άσκηση αρμοδιοτήτων, με τις οποίες, σε συνεργασία ενδεχομένως και με άλλες ανεξάρτητες αρχές, όπου αυτό απαιτείται λόγω της τεχνικής φύσεως των τιθέμενων ζητημάτων, καθορίζονται οι όροι της λειτουργίας και αδειοδότησης, μεταξύ άλλων, και των τηλεοπτικών σταθμών».
  - Η σύμπραξη αυτή έχει λειτουργική και ουσιαστική έννοια, για αυτό εξάλλου χαρακτηρίζεται ως «σύμπραξη» κι όχι ως απλή «γνώμη».
  - Οι όροι λειτουργίας και αδειοδότησης των τηλεοπτικών σταθμών καθορίστηκαν με τον νόμο 4339/2015 στον οποίο δεν συνέπραξε το ΕΣΡ (και η ΕΕΤΤ όπου απαιτείται) όπως ορίζει το Σύνταγμα και η απόφαση

του ΣτΕ. Αντίθετα σε επιστολή του ΕΣΡ προς τον Υπουργό Επικρατείας και στον Πρόεδρο της Βουλής (ημερομηνία 16/9/2015 και 20/10/2015) αναφέρει ότι «Θεωρούμε αναγκαίο να υπενθυμίσουμε ότι περί τα τέλη Ιουλίου 2015 ο ΓΓ Ενημέρωσης και Επικοινωνίας κ Ελευθέριος Κρέτσος είχε δηλώσει σε απάντηση αιτήματος μας ότι δεν κρίνει αναγκαία τη συμμετοχή στη διαβούλευση του ΕΣΡ, μολονότι στο σχέδιο νόμου αναφέρεται ο κομβικός ρόλος της Αρχής στο θέμα των αδειοδοτήσεων». Στην επιστολή του ΕΣΡ προς τον Πρόεδρο της Βουλής με ημερομηνία 20/10/2016 επισυνάπτεται κείμενο 16 σελίδων με αντιρρήσεις του επί του σχεδίου νόμου από τις οποίες καμία δεν έγινε δεκτή. Τις αντιρρήσεις του ΕΣΡ εξέφρασε και ο εκπρόσωπος του κατά την σχετική συζήτηση της αρμόδιας επιτροπής της Βουλής. Αντίθετη άποψη από τις προβλέψεις του νόμου σχετικά με την χωρητικότητα του φάσματος έχει εκφράσει και η ΕΕΤΤ.

- Συνεπώς όχι μόνο δεν υπήρξε σύμπραξη του ΕΣΡ και της ΕΕΤΤ στον νόμο 4339/2015 αλλά είχαν αντιρρήσεις και στην φιλοσοφία του και σε σχεδόν όλες από τις διατάξεις του, οι οποίες αντιρρήσεις τους όμως αγνοήθηκαν στο σύνολο τους. Με βάση την απόφαση του ΣτΕ που ορίζει την υποχρεωτική σύμπραξη του ΕΣΡ (και της ΕΕΤΤ όπου απαιτείται) ο νόμος αυτός είναι στο σύνολο του αντισυνταγματικός και μη εφαρμοστέος.
- Η ΕΙΤΗΣΕΕ είναι της γνώμης ότι το ΕΣΡ θα πρέπει να προτείνει στην κυβέρνηση έναν νέο νόμο ο οποίος θα αφορά το σύνολο της αγοράς της παροχής οπτικοακουστικών υπηρεσιών ανεξαρτήτως εάν η παροχή είναι γραμμική η όχι, συνδρομητική η ελεύθερη και για κάθε μέσο διανομής (διαδίκτυο, επίγεια ψηφιακή ευρυεκπομπή, δορυφορική, υβριδική, IPTV). Ο νόμος θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένος στις νέες συνθήκες της αγοράς, στις μελλοντικές τάσεις της και να δίνει την ευελιξία στις επιχειρήσεις στην εύκολη προσαρμογή τους σε αυτές. Ο νόμος δεν μπορεί να αποτελεί εμπόδιο στην προσαρμογή των επιχειρήσεων στην ζήτηση και στις νέες τεχνολογίες, αλλά αντίθετα πρέπει να αποτελεί ένα αναπτυξιακό εργαλείο για την ανάπτυξη του τομέα με στόχο την συμβολή του στην Εθνική Οικονομία και την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στο οικοσύστημα των οπτικοακουστικών υπηρεσιών. Ο νόμος 4339/2015 δεν έχει καμία σχέση με την πραγματικότητα, αφορά την αναλογική εποχή, είναι ανεφάρμοστος και οδηγεί στα ακριβώς αντίθετα αποτελέσματα όπως άλλωστε αναφέρει και η σχετική επιστολή με τις παρατηρήσεις του ΕΣΡ.
- Πέραν από τις ανωτέρω γενικές τοποθετήσεις, στα επιμέρους άρθρα του νόμου σε συνδυασμό με την επιστολή του ΕΣΡ προς τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων της 20/10/2015, έχουμε να σημειώσουμε τις ακόλουθες παρατηρήσεις:
  - **Άρθρο 1:** α) Συμφωνούμε με τη θέση του ΕΣΡ ότι ο ορισμός του παρόχου υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων είναι το φυσικό η νομικό πρόσωπο που έχει την συντακτική ευθύνη για την επιλογή του οπτικοακουστικού περιεχομένου της υπηρεσίας οπτικοακουστικών μέσων και που καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο αυτό οργανώνεται. β) Θεωρούμε ότι η αδειοδότηση θα πρέπει να αφορά το σύνολο των παρόχων περιεχομένου ανεξάρτητα του/των τεχνολογικού/ών μέσου/ων διανομής που καθένας τους επιλέγει για το αδειοδοτημένο τους

περιεχόμενο (technologically neutral licensing) ανεξάρτητα από το αν το περιεχόμενο αυτό καταλήγει στον τελικό χρήστη γραμμικά ή όχι και ανεξάρτητα από το αν για την θέαση του περιεχομένου προϋποτίθεται πληρωμή ή άλλος όρος πρόσβασης (conditional access).

- **Άρθρο 2:** α) Συμφωνούμε με τη θέση του ΕΣΡ ότι δεν είναι αναγκαίος ο προσδιορισμός των αδειών που θα χορηγηθούν κατά είδος προγράμματος και κατά μέσον διανομής. Β) Δεν θα πρέπει να καθοριστεί ανώτατος αριθμός αδειών ανά κατηγορία, αλλά απλά κριτήρια που θα πρέπει να ακολουθούνται σε περίπτωση που η ζήτηση είναι μεγαλύτερη από την προσφορά. γ) Η διάρκεια των αδειών μπορεί να είναι αορίστου χρόνου με ετήσιο έλεγχο της συμμόρφωσης με τις προϋποθέσεις χορήγησης της αδειάς. Σε περίπτωση που σε κάποιον φορέα διανομής η ζήτηση είναι μεγαλύτερη από την προσφορά θέσεων εκπομπής, τότε με την λήξη της κάθε σύμβασης (που μπορεί να είναι 5 ετών) ο φορέας εκπομπής θα πρέπει να συγκεντρώνει τυχόν εκκρεμείς αιτήσεις, να τις υποβάλλει στο ΕΣΡ το οποίο θα εφαρμόζει τα σχετικά κριτήρια. δ) Προτείνεται να εφαρμοσθεί το σύστημα ανταλλάγματος που αναφέρουμε σε προηγούμενο κεφάλαιο της επιστολής το οποίο θα χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την χρηματοδότηση του προϋπολογισμού του ΕΣΡ.
- **Άρθρο 4:** α) Συμφωνούμε με τη θέση του ΕΣΡ ότι στην ψηφιακή εποχή ο πάροχος περιεχομένου δεν απαιτείται να έχει ο ίδιος παραγωγική διαδικασία και συνεπώς το ελάχιστο κεφάλαιο είναι άνευ αντικειμένου. Η αξιοπιστία του αδειούχου μπορεί να ελέγχεται συνεχώς από το ΕΣΡ με την προσκόμιση των βεβαιώσεων που προβλέπουν οι προϋποθέσεις αδειοδότησης (ενημερότητες και βεβαιώσεις) β) Συμφωνούμε με τη θέση του ΕΣΡ ότι η πρόβλεψη για ελάχιστα ίδια κεφάλαια είναι μη λογική.
- **Άρθρο 5:** α) Συμφωνούμε με τη θέση του ΕΣΡ ότι οι προβλέψεις για τις Αλλοδαπές και τις Ελληνικές εταιρίες πρέπει να είναι οι ίδιες με τις οποίες θα διασφαλίζεται η διαφάνεια στο ιδιοκτησιακό καθεστώς. β) Δεν συμφωνούμε με την θέση του ΕΣΡ ότι η ιδιότης του συγγενούς αποτελεί τεκμήριο ύπαρξης κοινού ελέγχου δύο εταιριών, ειδικά όταν ο κάθε συγγενής είναι οικονομικά αυτοτελής. Εκτιμούμε ότι το θέμα αυτό έχει λυθεί από την ΕΕ και το Ευρωπαϊκό δικαστήριο στην υπόθεση του βασικού μετόχου.
- **Άρθρο 6:** Συμφωνούμε με τη θέση του ΕΣΡ ότι το ποσοστό του 1% θα πρέπει να αντικατασταθεί με το ποσοστό 5% και τις παρατηρήσεις του σχετικά με την παράγραφο 3 και 4.
- **Άρθρο 7:** Θεωρούμε ότι η πρόβλεψη περί ελάχιστου τεχνολογικού εξοπλισμού και κτιριακής υποδομής είναι τελείως ξεπερασμένη. Στην ψηφιακή εποχή ο εξοπλισμός μετάδοσης έχει την δυνατότητα εξυπηρέτησης δεκάδων προγραμμάτων, ενώ οι παραγωγές μπορεί να γίνονται από ανεξάρτητους παραγωγούς (άλλωστε αυτή είναι και η κατεύθυνση της ΕΕ). Εκτιμούμε ότι στο άρθρο αυτό αρκεί να διατυπωθεί ότι το ΕΣΡ σε σύμπραξη με την ΕΕΤΤ καθορίζει το τεχνικό πρότυπο μετάδοσης της κάθε κατηγορίας των προγραμμάτων. Με βάση το

πρότυπο αυτό ο κάθε αδειούχος θα πρέπει να φροντίσει τι τεχνολογικό εξοπλισμό θα χρησιμοποιήσει και τι κτιριακή υποδομή χρειάζεται ανάλογα με το πρόγραμμα που επιθυμεί να μεταδώσει.

- **Άρθρο 8:** α) Εκτιμούμε ότι το ΕΣΡ σε ειδικό κανονισμό και μετά από διαβούλευση με την αγορά θα πρέπει να θέσει τα πλαίσια του ελάχιστου περιεχομένου που θα πρέπει να έχει κάθε κατηγορία προγράμματος. β) Κάθε αδειούχος μετά την εγγραφή του στο μητρώο θα πρέπει να δηλώνει την κατηγορία στόχευσης του περιεχομένου που θα μεταδίδει και θα πρέπει να συμμορφώνεται με τις ελάχιστες προϋποθέσεις που θέτει ο σχετικός κανονισμός του ΕΣΡ. Θα πρέπει να αποφευχθούν οι πρακτικές του παρελθόντος όπου μεταδίδονταν προγράμματα χωρίς περιεχόμενο. γ) Θα πρέπει να περιληφθούν διατάξεις και να αναπτυχθούν οι αναγκαίες υποδομές για την δυνατότητα αποτελεσματικού ελέγχου από το ΕΣΡ των διατάξεων περί του ελάχιστου περιεχομένου του προγράμματος των αδειούχων παρόχων περιεχομένου.
- **Άρθρο 9:** Συμφωνούμε με την θέση του ΕΣΡ ότι ο καθορισμός ελάχιστου απασχολούμενου προσωπικού είναι πρόβλεψη περιοριστική και αναχρονιστική. Πρακτικά δεν συνεισφέρει στην αύξηση της απασχόλησης, αλλά απλώς μεταφέρει προσωπικό από τους ανεξάρτητους παραγωγούς στους παρόχους περιεχομένου δημιουργώντας υπερ-συγκέντρωση της παραγωγής οπτικοακουστικού περιεχομένου σε λίγες επιχειρήσεις. Τέτοια πρόβλεψη δεν υπάρχει σε άλλο κράτος της ΕΕ.
- **Άρθρο 10:** Συμφωνούμε με τις παρατηρήσεις του ΕΣΡ.
- **Άρθρα 11 έως 14:** Θεωρούμε ότι η φιλοσοφία της της αδειοδότησης και η περιγραφόμενη διαδικασία αφορά την αναλογική εποχή και δεν έχει καμία σχέση με την σημερινή πραγματικότητα της αγοράς και της τεχνολογίας. Έχουμε τελείως διαφορετική άποψη για την διαδικασία αδειοδότησης την οποία περιγράφουμε σε προηγούμενα κεφάλαια της επιστολής μας.

Συμπερασματικά θεωρούμε:

- Το σύνολο των διατάξεων του νόμου 4339/2015 αντισυνταγματικές, ανεφάρμοστες και κατά συνέπεια άνευ ισχύος.
- Ότι δεν υφίσταται πρακτικά τεχνικός περιορισμός στον αριθμό των τηλεοπτικών προγραμμάτων, δηλαδή συμφωνούμε με την θέση της ΕΕΤΤ,
- Ότι η αδειοδότηση θα πρέπει να αφορά το σύνολο των παρόχων περιεχομένου ανεξάρτητα του/των τεχνολογικού/ών μέσου/ων διανομής που καθένας τους επιλέγει για το αδειοδοτημένο τους περιεχόμενο (technologically neutral licensing) ανεξάρτητα από το αν το περιεχόμενο αυτό καταλήγει στον τελικό χρήστη γραμμικά ή όχι κι ανεξάρτητα από το αν για την θέαση του περιεχομένου προϋποτίθεται πληρωμή ή άλλος όρος πρόσβασης (conditional access).
- Ότι η αδειοδότηση θα πρέπει να έχει την μορφή της απλής αίτησης και εγγραφής σε μητρώο στα πρότυπα των πολλών άλλων κρατών της Ε.Ε (π.χ. Μεγάλη Βρετανία).

- ότι το τίμημα θα πρέπει να είναι κοστοστρεφές και να καλύπτει αποκλειστικά το κόστος λειτουργίας του ΕΣΡ, όπως ισχύει σε κάθε άλλη περίπτωση γενικής αδείας και όπως ισχύει στον υπόλοιπο κόσμο
- συμφωνούμε σχεδόν στο σύνολο των παρατηρήσεων του ΕΣΡ που περιλαμβάνονταν στην επιστολή του με ημερομηνία 20/10/2015,
- συμφωνούμε στο σύνολο των διαπιστώσεων της ΕΕΤΤ και στο περιεχόμενο της επιστολής που επιτρόπου Ετινγκερ.

Με βάση τις προτάσεις μας το ΕΣΡ μπορεί να αδειοδοτήσει όλους τους παρόχους περιεχομένου (υφιστάμενους ή ενδιαφερόμενους) με νόμιμο, απλό, γρήγορο και άμεσο τρόπο.